

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ще одним поширеним захворюванням передшлунків є ацидоз рубця. Основними причинами його виникнення є згодовування значної кількості легкоферментованих вуглеводів, зокрема, надмірна дача ячмінної дерті, кукурудзи у стадії молочно-воскової стиглості або сорго. Зазвичай у тварин спостерігається гострий перебіг ацидозу. Перші клінічні ознаки можуть з'являтися вже через 10–18 годин після поїдання надмірної кількості корму. До характерних симптомів належать кислий запах з ротової порожнини, анорексія (відсутність апетиту), атонія рубця, задишка, тахікардія, скрегіт зубами, посилена спрага та збільшення діурезу.

Для лікування гіпотонії та атонії передшлунків у хворих корів застосовували комплексний підхід. Внутрішньо вводили суміш за С.І. Смирновим (по 1000 мл, двічі), підшкірно – аміридину гідрохлорид (у дозі 1,5 мл на 100 кг маси тіла) з можливістю повторного введення через 24 години. Додатково проводили масаж рубця тривалістю 20 хвилин двічі на добу. При застосуванні даної схеми лікування одужання тварин наставало на 3–4-й день. У випадках тяжкого перебігу захворювання застосування суміші за С.І. Смирновим та аміридину гідрохлориду продовжували ще впродовж двох діб [4]. Лікування гострого ацидозу рубця вимагає швидкого втручання. Внутрішньовенно застосовували 4% розчин натрію гідрокарбонату 2 мл / 1 кг маси тіла. Проводили промивання рубця, хоча цей захід не завжди був технічно можливим. Всередину задавали натрію гідрокарбонат у дозі 0,2 г на 1 кг маси тіла п'ять разів на добу. В комплексі терапії використовували регідратаційну терапію, а також вітамінні препарати (кордіамін, тривіт, тетравіт). При наданні лікувальної допомоги в перші 6–8 годин після споживання проблемного корму, одужання тварин відбувалося впродовж 3–5 діб.

Аналіз літературних джерел та попередні спостереження свідчать, що найбільш поширеними дистоніями передшлунків у корів є гіпотонія, атонія передшлунків та ацидоз рубця. Своєчасне та адекватне надання лікувальної допомоги, зокрема за застосованими схемами, має вирішальне значення для одужання тварин. Ефективність лікування гострого ацидозу рубця значно знижується при затримці терапевтичних заходів; так, надання допомоги через 12 годин після етіологічного фактора виявилось неефективним, що призводило до вибракування тварин [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hulko, S. I., & Polishchuk, V. M. (2015). The influence of feed factors on the functional state of the digestive system in cattle. *Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 17(3), 102–107.
2. Aschenbach, J. R., Penner, G. B., Stumpff, F., & Gäbel, G. (2011). Ruminant nutrition symposium: Role of fermentation acid absorption in the regulation of ruminal pH. *Journal of animal science*, 89(4), 1092–1107.
3. Іванов П. П., Сидоренко Н. В., & Кравченко І. А. (2023). Етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку дистонії рубця у високопродуктивних молочних корів. *Аграрні науки, (спецвипуск)*, 78–85.
4. Захарчук, О. І., & Петренко, В. С. (2020). Вплив раціону годівлі на моторну функцію передшлунків у молодняку великої рогатої худоби. *Науково-технічний бюлетень ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок*, 21(3–4), 120-125.
5. Сучасні аспекти діагностики та лікування функціональних розладів травного каналу у великої рогатої худоби. *Ветеринарна медицина України*, (10), 45–50.

УДК 636.4.09:616-071/.33

МАРУНІЧ О.А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ЧУБ О.В.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ВИРАЗКОВА ХВОРОБА ШЛУНКУ У СВИНЕЙ (ПОШИРЕННЯ, ПАТОГЕНЕЗ ТА ДІАГНОСТИКА)

Виразкова хвороба шлунку є поширеною у свинарстві і часто спостерігається у свиней при забої, а її поширеність складає від 32 % до 65 %.

Ключові слова: виразка шлунка, гастрит, поросята, шлунково-кишкові хвороби.

Факторами притаманними розвитку захворювання є: вага поросят при народженні, стать, порода свиноматок та характеристики управління лікування антибіотиками під час годування поросят та після відлучення, чергування поросят під час лактації, вік і вага їх при відлученні, ураження стравоходу; вміст сухої речовини в шлунку, величина рН шлунку і відсоток твердих частинок в осаді по відношенню до його рідкої частини.

Виразка шлунку зазвичай пов'язана з інтенсивним свинарством, але перші спостереження датуються 1951 роком. Виразки шлунка в першу чергу повідомляються у забійних свиней і свиноматок на забої, але виразки шлунка у свиней часто залишаються невідомими, як виявляється через відсутність специфічних клінічних симптомів. Виразкова хвороба шлунка у свиней в основному діагностується при дослідженнях свиней на бойнях[1].

Крім того, в експериментальних умовах дані свідчать про те, що поширеність ураження шлунка у свиней зростає з віком. Дослідження на бійнях по всьому світу показують, що поширеність виразок у свиней на кінцевій стадії може значно відрізнятись найбільше: Австралія (30 %), Колумбія (34,8 %), Данія (30 %), Італія (20,7 %), США (32 %) і Великобританії (79 %), тоді як у дорослих свиноматок переважає шлункова хвороба у Бельгії та Данії повідомлялося про виразки у 50 % і 21 %, відповідно [2]. Поширеність виразок була значно вищою, коли утримували свиней в загонах з бетонною та решітчастою підлогою порівняно з солом'яною підстилкою. Виразкова хвороба шлунка (ВШ) - проблема взагалі поширена етапи сучасного свинарства, спричиняють високі втрати, а також представляють інтерес щодо добробуту тварин. Незважаючи на те, що ця хвороба була відома десятиліттями докладної інформації щодо патогенезу цього захворювання недостатньо. Більше 40 років, було відомо, що годівля свиней дрібнопомеленими кормами підвищує ризик розвитку у них виразкової хвороби. Тонкий помел і гранулювання може призвести до розвитку ВШ; з іншого боку, ВШ можна запобігти більш грубим помелом і зміною фізичної величини корму.

Хоча відомо, що патогенез виразки шлунка є багатофакторним і складним, він, по суті, включає в себе порушення балансу між захисними факторами та буферною системою, що призводить до тривалої активації пепсиногенів і змін у складі слизу [3].

Вироблення шлункової кислоти, пепсин, етанол, жовчні солі та такі препарати, як НПЗЗ, були ідентифіковані як обтяжуючі фактори, тоді як слизово-бікарбонатний шар, простагландини, клітинна дегенерація та кровотік через слизову оболонку були ідентифіковані як захисні фактори. Здається, що виробництво уреаз *Helicobacter* видами призводить до гідролізу сечовини до вуглекислого газу та аміаку. Тоді аміак нейтралізує кислотність у шлунку та дозволяє колонізувати слизову оболонку шлунка бактеріями. Уреаза також зменшує запальні процеси, що призводять до розвитку виразки шлунка. Ускладнення виразки можуть включати перфорації, що призводять до тяжкого перитоніту, втрати крові та навіть смерті [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Gottardo F, Scollo A, Contiero B, Bottacini M, Mazzoni C, Edwards SA. Prevalence and risk factors for gastric ulceration in pigs slaughtered at 170 kg. *Animal*. 2017 Nov;11(11):2010-2018.
2. Mösseler A, Wintermann M, Sander SJ, Kamphues J. Effect of diet grinding and pelleting fed either dry or liquid feed on dry matter and pH in the stomach of pigs and the development of gastric ulcers. *JAnim Sci*. 2012.
3. Peralvo-Vidal JM, Weber NR, Nielsen JP, Bache JK, Haugegaard S, Pedersen AØ. Risk factors for gastric ulceration in nursery pigs. *Prev Vet Med*. 2021 Apr.
4. Helbing M, Terranova M, Kreuzer M, Clauss M. Evaluation of the prevalence of stomach ulcers in slaughtered pigs in a Swiss -abattoir. *Schweiz Arch Tierheilkd*. 2022.